

УДК 371.3

ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН З БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ

Т.М. Чорна, В.А. Засць, Л.П. Нецадим, О.П. Слободян

*Національний університет харчових технологій,
м. Київ, вул. Володимирська, 68, 01601, м. Київ, Україна,
e-mail: chornayat@gala.net*

Згідно зі статистичними даними, щороку в Україні у надзвичайних ситуаціях гине близько одного відсотка населення. Значна частина втрат у результаті нещасних випадків (дорожньо-транспортних пригод, пожеж, утоплень, отруєння газом тощо) зумовлена не невідворотними обставинами, а недостатньою поінформованістю людей щодо поведінки в разі виникнення надзвичайних ситуацій, відсутністю практичних навичок самодопомоги, недотриманням правил особистої безпеки.

Вищий навчальний заклад залишається чи не єдиною установою, де майбутні фахівці можуть одержати необхідні знання з дисциплін, пов'язаних з безпекою. Проте ця можливість з кожним роком стає дедалі примарнішою, оскільки останнім часом чітко прослідковується тенденція до значного скорочення часу на викладання зазначених дисциплін, а також їхнє об'єднання в єдиний курс із відповідним скороченням навчального навантаження.

У Національному університеті харчових технологій (НУХТ), який готує майбутніх інженерів-технологів, інженерів-механіків, енергетиків, економістів, вивчення дисципліни "Безпека життєдіяльності" здійснюється на першому курсі. І це є логічно обґрунтованим, оскільки саме ця дисципліна формує у студентів загальне розуміння необхідності вивчення циклу наук, пов'язаних з безпекою людини у повсякденному житті, на виробництві, формує вміння уникати

небезпеки, приймати правильні рішення відносно поведінки в ситуації, що є небезпечною для життя.

Разом з тим, окремі факультети НУХТ пропонують опрацьовувати матеріал курсів “Безпека життєдіяльності” та “Цивільна оборона” в межах одного семестру на першому курсі, хоча зазначені курси є досить складними для вивчення студентами та мають різні навчальні завдання.

Завдання дисципліни БЖД – забезпечити загальну освіту в галузі безпеки, вона повинна бути науково-методичним фундаментом для вивчення таких дисциплін як “Основи охорони праці”, “Охорона праці в галузі” та “Цивільна оборона”.

Актуальність введення в навчальні плани нормативної дисципліни “Цивільна оборона” обумовлена тим, що нинішні студенти в майбутньому – потенційні керівники підприємств, організацій та інших об’єктів, а значить – майбутні начальники цивільного захисту. Майбутній керівник повинен уміти організувати і забезпечити не тільки індивідуальну безпеку, але й безпеку колективу людей, прийняти правильні рішення щодо їхнього захисту від можливих наслідків аварій, катастроф, стихійних лих.

Об’єднання ж дисциплін та викладання єдиної дисципліни “Охорона праці” (замість двох дисциплін: “Основи охорони праці” та “Охорона праці в галузі”) раніше, ніж дисципліни “Безпека життєдіяльності”, а також викладання дисципліни “Цивільна оборона” для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр” є недоцільним, оскільки на молодших курсах навчання більшість студентів не мають достатнього уявлення про їхню подальшу роботу, а тому не бачать сенсу вивчення цих дисциплін, внаслідок чого у студентів виявляється низька мотивація до навчання з означених дисциплін.